

৭০০ কেটি সপোন আৰু এটা গ্ৰহ

বৰ বেছি দিন নহয়, আমি যদি মাত্ৰ ৩০০ বছৰ মান আগলৈ উভতি চাও তেনেহলৈ আমি দেখা পাৰ্ণ যে সেই সময়ৰ জীৱন ধাৰা বৰ্তমান সময়ৰ জীৱন ধাৰাতকৈ বহুত বেলেগ আছিল। অন্ন, বস্ত্ৰ আৰু বাসস্থান যাক মানুহৰ মৌলিক প্ৰয়োজন বুলি কোৱা হয়, সেই মৌলিক প্ৰয়োজনৰ বাহিৰে অন্য পাৰ্থিৰ বস্ত্ৰৰ কাৰণে সেই সময়ৰ মানুহে হাবু-ডুবু খোৱা নাছিল আৰু জীৱনৰ এক দীৰ্ঘ সময় মানৰীয় প্ৰমূল্যবোধ সম্পৰ্ক আধ্যাত্মিক চৰ্চাত অতিবাহিত কৰিছিল। তুলনামূলক ভাৱে আজিৰ মানৰ সমাজতকৈ সেই সময়ৰ মানৰ সমাজ মানসিকভাৱে অধিক সৰল আছিল। কিন্তু সময় আগবঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে মানুহৰ চিন্তা-চৰ্চা যেন অন্য দিশলৈ ঢাল খাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। বিশেষকৈ ওঠৰ শতিকাৰ দ্বিতীয় ভাগত ইউৰোপত আৰম্ভ হোৱা শিল্প বিপ্লবৰ পিছৰ পৰাই যেন মানুহৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰগালী, ধ্যান-ধাৰণা সকলো সলনি হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে। শিল্প বিপ্লবৰ সময়ৰ পৰা নিত্য নতুন কাৰিকৰী আৱিষ্কাৰ আৰু মানুহৰ জীৱনত এইবোৰৰ প্ৰভাৱ এনে ধৰণে পৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে যে লাহে লাহে সমগ্ৰ মানৰ সমাজখন যন্ত্ৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। নিত্য নতুন আৱিষ্কাৰে মানুহক এনে ধৰণে বশ কৰি আনিলে যে মৌলিক প্ৰয়োজন পূৰ হওঁক বা নহওঁক অন্যান্য বিলাসী সামগ্ৰীৰ প্ৰয়োজন কিন্তু পূৰ হ'বই লাগিব।

সময় আগবঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে পৃথিৰীত দুটা বস্তু দুৰ্বাৰ গতিত বাঢ়ি গৈছে। এটা হৈছে পৃথিৰীৰ জনসংখ্যা আৰু আনটো হৈছে বিলাসী সামগ্ৰীৰ প্ৰতি মানুহৰ আসক্তি। ক্ৰমবৰ্ধমান জনসংখ্যাৰ বৰ্ধিত আসক্তিৰ চাহিদা পূৰাবলৈ পৃথিৰীৰ বুকুত অসংখ্য বৃহৎ বৃহৎ উদ্যোগ গঢ় লৈ উঠিল। বিলাসী সামগ্ৰীয়ে আমাক এনে ভাৱে হেঁচি ধৰিছে যে মানুহে কিবা এটা চিন্তা কৰাৰ দায়িত্বও যেন যন্ত্ৰকেই সঁপি দিব।

পৃথিৰীৰ জনসংখ্যা আৰু বিলাসী সামগ্ৰীৰ প্ৰতি আসক্তি তীৰ গতিত বাঢ়ি যোৱাৰ বিপৰীতে কিন্তু আন দুটামান বস্তু দুৰ্বাৰ গতিত টুটি আহিছে। এনে ভাৱে টুটি অহা প্ৰধান বস্তু দুটাই হৈছে কৃষি ভূমি আৰু প্ৰাকৃতিক সম্পদ। বৰ্ধিত জনসংখ্যা কৰ্মসূল নিৰ্মাণ আৰু বিলাসী সামগ্ৰী প্ৰস্তুতকাৰী উদ্যোগ সমূহৰ নিৰ্মাণে মানুহৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কৃষি ভূমি সংকুচিত কৰি আনিছে। আন হাতে বিলাসী সামগ্ৰী উৎপাদন কৰি উদ্যোগ সমূহ আৰু বিলাসী আহিলা সমূহ ব্যৱহাৰত পৃথিৰীৰ বক্ষ বিদাৰি আহৰণ কৰা ইন্ধনৰ বাবে দ্রুতগতিত খনিজ সম্পদসমূহ কমি আহিছে। কেৱল যে ভূগৰ্ভস্থ সম্পদ সমূহ এনে নহয়, ভূ-পৃষ্ঠত থকা গচ-গচনি তথা অন্যান্য প্ৰাকৃতিক সম্পদ সমূহো দ্রুতগতিত হুস পাই আহিছে। এই ভাৱে যদি আৰু কিছু বছৰ চলি থাকে, তেন্তে সৌৰজগতত অৱস্থিত পৃথিৰী নামৰ গ্ৰহটো হয়তো কোনোবা দিনা ধৰণস্পাপ্ত হৈ যাব বা লগত নিচিহ্ন হৈ যাব বিশ্বশ্ৰেষ্ঠ জীৱ বুলি ভেমত ওপঙি থকা মানুহ নামৰ জীৱ বিধকে ধৰি অন্য ১০ নিযুত প্ৰজাতিৰ জীৱ।

মানুহে নিজৰ স্বার্থ সিদ্ধিৰ বাবে বা বিলাসী জীৱন কটোৱাৰ স্বার্থত পৃথিৰী নামৰ আমাৰ মৰমৰ গ্ৰহটোৰ ওপৰত কিমান অত্যাচাৰ চলোৱা হৈছে আৰু এই অত্যাচাৰৰ ফল কেনে বিষময় হ'ব পাৰে সেই বিষয়ে কুৰি শতিকাৰ মাজ ভাগ পৰ্যন্ত কোনো বিশেষ চিন্তা-চৰ্চা হোৱা নাছিল। মানুহৰ কৃত কৰ্মৰ ফলস্বৰূপে পৃথিৰীত হোৱা অপ্রাকৃতিক পৰিৱৰ্তন কিছুমানৰ পিছতহে লাহে লাহে বিদ্বত সমাজত চেগা চোৰোকাকৈ চিন্তা-চৰ্চা আৰম্ভ হয় কুৰি শতিকাৰ শেষাৰ্থত। এনে চিন্তা-চৰ্চা বা অধ্যয়নৰ ফলতেই গোলকীয় উষ্ণতা, অ'জন স্তৰৰ ক্ষয়ীভৱন ইত্যাদি দেত্যৰূপী পৰিৱেশীয় সমস্যাৰ কথা বাহিৰলৈ

আছে। লগতে এইটোও প্রতীয়মান হয় যে যদিহে বিশেষ পদক্ষেপ গ্রহণ করি অতি সচেতন ভাবে আগবঢ়া নায়ায় তেনেহলে খুড়ব সোনকালে পৃথিবীৰ জীৱকুল ধৰ্মসৰ মুখলৈ গতি কৰিব। এনে ধৰণৰ চিন্তা-চৰ্চাৰ ফলতেই ১৯৭২ চনত বাস্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ পৰিবেশ আহ্বান কৰে মানৱ পৰিৱেশৰ অধিবেশন (Conference on the Human Environment)। এই কনফাৰেঞ্চৰ জৰিয়তে বাস্ট্ৰসংঘই মানুহৰ মাজত সজাগতা বৃদ্ধি কৰিব বিচাৰিছিল যে, আমি ভূগি থকা বিভিন্ন পৰিৱেশীয় সমস্যাৰ অধিকাংশই হৈছে মানুহৰ দুষ্কাৰ্যৰ ফল আৰু যদিহে আমি সারধানতাৰে আগবঢ়াতো তেনেহলে এতিয়াও সময় আছে অন্ততঃ কেইটামান বছৰলৈ হ'লৈও আমাৰ গ্ৰহটোক আমি ৰক্ষা কৰিব পাৰিম।

১৯৭২ চনৰ ৫ জুন তাৰিখে বাস্ট্ৰসংঘই অনুষ্ঠিত কৰা এই কনফাৰেঞ্চৰ পিছৰ পৰাই প্ৰতি বছৰ ৫ জুন তাৰিখটো বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস হিচাপে সমগ্ৰ বিশ্বই পালন কৰি আহিছে। এই বিশেষ দিনটোত জনসাধাৰণৰ মাজত পৰিৱেশৰ বিভিন্ন দিশৰ ওপৰত আলোকপাত কৰি জনসাধাৰণৰ মাজত সজাগতা বৃদ্ধিৰ প্ৰয়াস কৰা হয়। বাস্ট্ৰসংঘই প্ৰতি বছৰে একোখন বাস্ট্ৰক বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস কেন্দ্ৰীয়ভাৱে উদ্যাপনৰ দায়িত্ব অপণ কৰে আৰু প্ৰতি বছৰে একোটা নিৰ্দিষ্ট বিষয়ক বিষয়বস্তু হিচাপে লৈ ৰাস্ট্ৰসমূহে বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস উদ্যাপন কৰে। ২০১৫ চনত বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস উদ্যাপিত হ'ব ইটালীৰ মিলান চহৰত। এই বছৰ বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱসৰ বিষয়বস্তু হৈছে- “৭০০ কোটি সপোন, এটা গ্ৰহ, সারধানে উপভোগ কৰক।” ২০১৪ চনৰ বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস উদ্যাপিত হৈছিল পাকিস্তানৰ লাহোৰ চহৰত আৰু ইয়াৰ বিষয়বস্তু আছিল - “কঞ্চ বড়াওক, সমুদ্ৰ পৃষ্ঠ নহয়।” তেনেদৰে ২০১৪ চনত বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস উদ্যাপন কৰা হৈছিল মঙ্গোলীয়াত। বিষয়বস্তু আছিল- “ভাৱক, খাওক, সঞ্চয় কৰক।” ২০১১ চনত ভাৱতৰ দিল্লী চহৰত অনুষ্ঠিত হৈছিল বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস আৰু বিষয়বস্তু আছিল- “বন, প্ৰকৃতি আপোনাৰ সেৱাত।” ২০১৬ চনত বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস উদ্যাপন কৰিব চৌদি আৰবীয়াই আৰু বিষয়বস্তু হ'ব- “আমাৰ পৃথিবী, আমাৰ যতন।”

চলিত বছৰ বিষয়বস্তু “সাতশ কোটি সপোন, এটা গ্ৰহ, সারধানে উপভোগ কৰক”ৰ অন্তনিহিত অৰ্থটো হৈছে মানৱ সমাজৰ কল্যাণ, পৰিৱেশ আৰু অখনীতিৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰিছে পৃথিবীৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদ সমূহৰ দায়িত্বশীল ব্যৱস্থাপনাৰ ওপৰত। বৰ্তমান সময়ত মানুহে প্ৰয়োজনাধিক প্ৰাকৃতিক সম্পদ ব্যৱহাৰ কৰি আছে। প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ অত্যাধিক ব্যৱহাৰ এনে এটা পৰ্যায় পাইছে যে ই পৃথিবীয়ে নিৰাপদভাৱে প্ৰদান কৰিব পৰা সীমা কেতিয়াবাই উকলি গৈছে। জন বিস্ফোৱণ আৰু আগ্ৰাসী অখনীতিয়ে ইতিমধ্যে পৃথিবীৰ বহু পৰিৱেশ তত্ত্ব ধৰ্মসৰ মুখলৈ ঠেলি দিছে। যদিহে বৰ্তমানৰ হাৰত জনসংখ্যা বৃদ্ধি অটুত থাকে, তেনেহলে ২০৫০ চনত জনসাধাৰণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সম্পদ আহৰণৰ বাবে আমাৰ পৃথিবীৰ নিচিনা তিনিটা গ্ৰহৰ প্ৰয়োজন হ'ব। গতিকে সকলো প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ যদি আমি সংহত ব্যৱহাৰ নকৰো তেন্তে এক ভয়াবহ ভৱিষ্যতৰ সন্মুখীন আমি অচিৰেই হ'ব লাগিব। সংহত ব্যৱহাৰৰ অৰ্থ হৈছে যে মানুহৰ প্ৰয়োজনত মানুহে সম্পদৰ বাৰহাৰ কৰিবই কিন্তু এই ব্যৱহাৰ যাতে জুখি-মাখি কৰা হয় আৰু প্ৰাকৃতিক সম্পদসমূহৰ সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা। বিশেষকৈ নবীকৰণযোগ্য সম্পদসমূহৰ সুব্যৱস্থাপনা (যেনে বনানী কৰণ)ৰ জৰিয়তে আমি আমাৰ গ্ৰহটোক অন্ততঃ আৰু কিছু বছৰ বাবে সুৰক্ষিত কৰি ৰাখিব পাৰিম। আহক আজিৰ এই বিশেষ দিনটোত আমি আমাৰ সম্পদসমূহৰ সংহত ব্যৱহাৰ কৰি আমাৰ মৰমৰ পৃথিবীখন বচাই ৰাখিবলৈ অংগীকাৰবদ্ধ হওঁ।

কলিয়াবৰৰ স্বেচ্ছাসেৱী অনুষ্ঠান 'SORDEC' হৈ ড° বশিষ্ঠ কলিতাৰ দ্বাৰা লিখিত, 'SORDEC' ৰ উপ সঞ্চালক শ্ৰীবেণুধৰ বৰাবৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত ও পাই প্ৰেছ হস্পিতাল চাৰিআলিত মুদ্ৰিত।